Raadsvoorstel

Onderwerp:	portefeuillehouder: Anouk Huijs
besluitvorming gemeentelijk toezicht op het primair openbaar onderwijs	datum vergadering: 10 juli 2023
	zaaknummer: 0889319673

Samenvatting

De Wet Goed onderwijs - Goed bestuur is de aanleiding voor de voorliggende wijziging van de statuten van Akkoord en leidt tot een taakverandering voor het GOTPOO ten aanzien van het openbaar primair onderwijs van Stichting “Akkoord”. Ook wordt van de gelegenheid gebruik gemaakt om de Regeling toezicht op het openbaar primair onderwijs te wijzigen, zodat wordt voldaan aan de gewijzigde Wet gemeenschappelijke regelingen en de inwerkingtreding van de Wet elektronische publicaties.

Akkoord heeft per 1 oktober 2022 basisschool Sint Liduina in Kelpen-Oler, gemeente Leudal, overgenomen. De gemeente Leudal heeft daarop verzocht tot toetreding tot het Gemeenschappelijk orgaan toezicht op het primair openbaar onderwijs (GOTPOO).

Voorstel

1. Kennisnemen van de in bijlage 1 bijgevoegde concept statuten van de Stichting “Akkoord!” Primair Openbaar;
2. Te benoemen de leden van de Raad van Toezicht conform artikel 20 lis 1 van de concept-statuten;
3. Te besluiten tot een wijziging van de gemeenschappelijke regeling, “de Regeling toezicht op het openbaar primair onderwijs”, zoals deze komt te luiden conform het in bijlage 2 bijgevoegde: tweede wijziging van de regeling toezicht op het openbaar primair onderwijs;
4. In te stemmen met toetreding van de gemeente Leudal tot het gemeenschappelijk orgaan toezicht op het primair openbaar onderwijs conform het bijgevoegde concept-Wijzigings- en toetredingsbesluit

Toelichting raadsvoorstel

1. Aanleiding

Het Gemeenschappelijk orgaan toezicht op het primair openbaar onderwijs (GOTPOO) oefent het extern toezicht uit op het bestuur van de Stichting Akkoord! primair openbaar (in het vervolg Akkoord genoemd). Het GOTPOO is in het verleden ingesteld door de gemeenteraden met het treffen van de Regeling toezicht op het openbaar primair onderwijs en bestaat uit raadsleden die per deelnemende gemeenteraad zijn aangewezen. Het GOTPOO bestaat uit leden van de gemeenteraden van de gemeenten waar scholen van Akkoord zijn gevestigd: Beesel, Horst aan de Maas, Peel en Maas en Venlo. Elke gemeenteraad heeft één lid benoemd. Voor de gemeente Beesel is dat raadslid Patrick Jacobs. Aldus vastgesteld door de raad van Beesel in zijn openbare vergadering van 31 mei 2022.

Het bestuur van Akkoord is momenteel georganiseerd volgens het zogeheten one tier model; één bestuur dat wordt gevormd door toezichthoudend bestuurders en een directeur bestuurder. Ieder vanuit zijn/haar eigen rol, vormen zij in gezamenlijkheid het bestuur in één juridische entiteit.
Op basis van De Wet Goed onderwijs - Goed bestuur (1 augustus 2010), resp. artikel 17a en 17b van de Wet op het primair onderwijs is Akkoord verplicht een scheiding aan te brengen tussen de functies van bestuur en toezicht. Het toezicht dient onafhankelijk van het bestuur te kunnen functioneren.

Het huidige bestuur van Akkoord heeft in samenspraak met de leden van het GOTPOO het proces in gang gezet om het huidige bestuursmodel te wijzigen en te optimaliseren in een raad van toezicht model. Hierbij wordt behalve een functionele scheiding van verantwoordelijkheden, ook een organisatorische scheiding aangebracht tussen bestuur en intern toezicht: van een one tier naar een two tier model. Uitgangspunt hierbij is dat een goed bestuur één van de voorwaarden is die bijdragen aan goed onderwijs. Op basis van de geldende statuten ligt de bevoegdheid bij het GOTPOO om in te stemmen met de wijziging van de statuten. Het GOTPOO heeft deze instemming d.d. 22 februari 2023 verleend. De gewijzigde statuten van Akkoord treft u aan in bijlage 1.

De nieuwe statuten van Akkoord leiden tot een taakverandering voor het GOTPOO en daarmee tot een noodzakelijk wijziging van de Regeling toezicht op het openbaar primair onderwijs. De Regeling wordt tegelijkertijd ook aangepast aan de gewijzigde Wet gemeenschappelijke regelingen en de inwerkingtreding van de Wet elektronische publicaties, Er is een regeling opgenomen omtrent de actieve informatieplicht van een lid van het gemeentelijk orgaan aan de gemeenteraad (artikel 3 van het wijzigings-/ toetredingsbesluit) en een regeling omtrent de evaluatieverplichting (artikel 4 van het wijzigings-/toetredingsbesluit).

Dit voorstel heeft een relatie met het programma 2 Jeugd en onderwijs:
Kinderen en jongeren worden in staat gesteld om te groeien naar zelfstandigheid, om voldoende zelfredzaam te zijn en maatschappelijk te participeren. Daarbij wordt rekening gehouden met hun leeftijd en ontwikkelingsniveau.

2. Doelstelling

Akkoord wordt volgens de actuele wetgeving en bijbehorende afspraken en organen bestuurd. Door een raad van toezichtmodel wordt een functionele en organisatorische scheiding van verantwoordelijkheden gerealiseerd tussen bestuur en intern toezicht.

3. Uitgangssituatie

Op basis van de geldende statuten dient het GOTPOO in te stemmen met de wijziging van de statuten. Het GOTPOO heeft deze instemming d.d. 22 februari 2023 verleend.

Na behandeling van dit voorstel in uw raadscommissie van 22 mei is geconstateerd dat de bijlage bij beslispunt 3 niet de juiste wijziging betrof. Daarom is het voorstel afgevoerd en opnieuw met de juiste wijziging in routing gebracht en voorgelegd ter besluitvorming.

4. Rol gemeente

Het Gemeenschappelijk orgaan toezicht op het primair openbaar onderwijs (GOTPOO) oefent het extern toezicht uit op het bestuur van de Stichting Akkoord! PO (Akkoord).

Op basis van de nieuwe statuten dienen de leden van de Raad van Toezicht te worden benoemd door de gemeenteraden. Na de wijziging (en inwerkingtreding) van de Regeling toezicht op het openbaar primair onderwijs zal deze bevoegdheid worden uitgeoefend door GOTPOO. Deze eerste benoeming dient door de gemeenteraad te gebeuren.

5. Toelichting

1. Statutenwijziging Stichting “Akkoord!” Primair Openbaar (Akkoord)

Ook na introductie van het raad van toezicht model blijft de grondwettelijke zorgplicht van de gemeente om te voorzien in voldoende openbaar onderwijs behouden en toe te zien op de wezenskenmerken van het openbaar onderwijs.
Die rol uit zich in onderstaande taken en bevoegdheden van de gemeenteraad:

- De gemeenteraad heeft de wettelijke bevoegdheid om de leden van de raad van toezicht te benoemen.
- De gemeenteraad kan leden van de raad van toezicht schorsen of ontslaan, al dan niet op verzoek van de raad van toezicht.
- De gemeenteraad behoudt de bevoegdheid om te beslissen over de opheffing van de stichting openbaar onderwijs.
- Voor een besluit tot wijziging van de statuten van de stichting blijft de goedkeuring van de gemeenteraad nodig.
- De gemeenteraad blijft de bevoegdheid behouden om in geval van ernstige taakverwaarlozing door het bestuur of functioneren in strijd met de wet, zelf in het bestuur te voorzien en zo nodig de stichting te ontbinden.
- De gemeenteraad blijft jaarlijks het jaarverslag ontvangen met een verklaring van de registeraccountant omtrent rechtmatigheid en doelmatigheid.
- De gemeenteraad ontvangt jaarlijks ter kennisname de begroting.

2. Benoeming leden van de Raad van toezicht

De voorgedragen vijf leden van de raad van toezicht worden benoemd conform de Wet op het primair onderwijs, dan wel op voordracht van het huidige bestuur, bij gebrek aan een raad van toezicht. De concrete personen worden genoemd in artikel 20 lid 1 van de concept statuten.

3. Wijziging Regeling toezicht op het openbaar primair onderwijs

Het GOTPOO heeft als taak namens de gemeenteraden het extern toezicht uit te oefenen op het openbaar onderwijs van Akkoord. Door de wijziging van de statuten van Akkoord veranderen de taken en bevoegdheden van de gemeenteraden en zo ook de taken en bevoegdheden van het GOTPOO.
In de huidige Regeling wijzigt dan ook artikel 3.

a. het (her)benoemen van de leden van de raad van toezicht van de stichting;
b. het schorsen of ontslaan van een lid van de raad van toezicht van de stichting;
c. het aanwijzen van een persoon die de taken van het college van bestuur waarneemt in het geval van ontstentenis of belet van alle leden van het college van bestuur of van het enige (overgebleven) lid van het college van bestuur indien de raad van toezicht niet binnen zes weken tot een zodanige aanwijzing is overgegaan;
d. het aanwijzen van een persoon die de taken van de raad van toezicht waarneemt in het geval van ontstentenis of belet van alle leden van de raad van toezicht;
e. het al dan niet goedkeuren van een wijziging van de statuten van de stichting;
f. het al dan niet goedkeuren van het ontbinden van de stichting;
g. het hernieuwd in stand houden van de scho(o)l(en) waarvan de instandhouding aan de stichting was overgedragen of het overdragen daarvan aan een andere rechtspersoon die tot instandhouding van een openbare school bevoegd is;
h. het zich vanuit de wettelijke taak en verantwoordelijkheden voor het openbaar onderwijs van de gemeenteraad wenden tot het college van bestuur van de stichting;
i. het in geval van ernstige taakverwaarlozing door het college van bestuur of het functioneren van het college van bestuur in strijd met de Wet op het primair onderwijs, nemen van maatregelen om de continuïteit van het onderwijsproces te waarborgen en het zelf voorzien in het bestuur van de scholen en zo nodig het ontbinden van de stichting;
j. het de raad van toezicht in de gelegenheid stellen, om alvorens wordt overgaat tot maatregelen als bedoeld in de vorige sub, in overleg te treden en de mogelijkheden te verkennen en uit te voeren die noodzakelijk zijn om de gerezen bezwaren tegen het door het college van bestuur gevoerde beleid of het functioneren van het college van bestuur op andere wijze weg te nemen.

Ook het artikel omtrent uittreding is aangepast aan de situatie met een raad van toezicht (artikel 5 wijzigings-/toetredingsbesluit). In verband met de inwerkingtreding van de Wet elektronische publicaties dienen de artikelen 13 en 14 lid 3 van de huidige regeling inzake de toezendplicht aan gedeputeerde staten van de provincie Limburg te, vervallen en wordt artikel 14 lid 2 omtrent de wijze van publiceren aangepast.

4. Toetreding van de gemeente Leudal tot het GOTPOO

Het college van de gemeente Leudal heeft namens de raad op 3 november 2022 verzocht om toetreding tot het GOTPOO. Leudal wil conform het bepaalde in artikel 48 van de Wpo samen met het GOTPOO toezicht houden op het openbaar onderwijs van Akkoord in de gemeenten Beesel, Horst aan de Maas, Peel en Maas en Venlo.
Het GOTPOO heeft geen bezwaren tegen de toetreding van Leudal.
Toetreding van de gemeente Leudal tot het GOTPOO zorgt er voor dat de gemeente Leudal haar taak als extern toezichthouder kan wegzetten bij het GOTPOO. Daarnaast kunnen de betreffende gemeenten zo in gezamenlijkheid voor de gehele stichting Akkoord het extern toezicht uitoefenen.
Alle gemeenteraden van de deelnemende gemeenten dienen toe te stemmen bij eensluidend besluit.

Kanttekeningen

Door de keuze voor het raad van toezichtmodel vindt er in enkele opzichten een verschuiving plaats van het extern toezicht (gemeenteraad) naar het intern toezicht (raad van toezicht van Akkoord). De gemeenteraad komt meer op afstand te staan, maar tegelijkertijd wordt het toetsingskader bij het beoordelen van begroting en jaarrekening breder.

- De benoeming van bestuurder/bestuursleden geschiedt niet langer door de gemeenteraad, maar door de raad van toezicht.
- De bevoegdheid van de gemeenteraad tot goedkeuring van de begroting en jaarrekening wordt overgeheveld naar de raad van toezicht van Akkoord.
- De gemeenteraad kon haar goedkeuring slechts onthouden voor zover de voorgestelde begroting en/of jaarrekening in strijd waren met het recht of met het algemeen belang.

De raad van toezicht dient bij het beoordelen en goedkeuren echter rekening te houden met alle rechtmatigheid -en doelmatigheidsaspecten. Dit verbetert de kwaliteit van besluitvorming en de zorgt voor een heldere en transparante verdeling van verantwoordelijkheden.

a. Financieel

Akkoord heeft een directe financiële relatie met het rijk en maakt geen deel uit van de financiële huishouding van de respectievelijke gemeenten.

Het GOTPOO is een toezichthoudend orgaan zonder financiële middelen. De uitvoering van de taken valt binnen het takenpakket van de betreffende raadsleden en ambtenaren.

b. Juridisch

Dit voorstel is in Venlo en Beesel juridisch besproken en getoetst.
De statuten van Akkoord worden vastgelegd bij de notaris.

c. Risico’s

Zie kanttekening.

d. Communicatie

De wijziging van de Regeling toezicht op het openbaar primair onderwijs wordt gepubliceerd.

6. Visie Blij in Beesel
nvt

7. Toegankelijkheid
nvt

8. Duurzaamheid
Nvt.

Bijlagen
Click or tap here to enter text.

1. Bijlage 1: Gewijzigde statuten van stichting Akkoord! PO
2. Bijlage 2: tweede wijziging van de regeling toezicht op het primair onderwijs
3. Bijlage 3: Regeling toezicht op het primair openbaar onderwijs
4. Bijlage 4: Raadsbesluit gemeente Leudal
5. Bijlage 5: Verzoek toetreding gemeente Leudal